

Analyse af væksten i convenience-løsninger

3. oktober 2023

Landbrug & Fødevarer

3. oktober

Analyse af væksten i convenience-løsninger:

I en travl hverdag, hvor tiden er blevet en knap ressource, oplever danskerne et stigende behov for forskellige former for hjælpne løsninger inden for madlavning

Denne analyse fokuserer på danskernes forbrug af convenience-løsninger, herunder måltidskasser, færdigretter og delvist færdiglavede måltidskomponenter, som oplever en stigende popularitet.

De vigtigste indsigter er:

- *Danskerne oplever en hektisk hverdag, hvor tiden er blevet en knap ressource. Convenience-løsninger tilbyder en nem og hurtig måde at få mad på bordet uden at skulle bruge tid på indkøb og madlavning.*
- *Flere forbrugere ønsker en bedre balance mellem arbejde og fritid, samt at have tid til at nå alt det, de gerne vil nå. Helt eller delvist færdiglavede måltider giver mulighed for at spare tid på madlavning og dermed frigøre tid til familieaktiviteter og fritidsinteresser.*
- *Måltider lavet med færdiglavede komponenter er blevet populære. Madvarer som den færdiglavede pizzadej, den snittede salat eller den færdiglavede sovs er med til at hjælpe forbrugeren med gode tidsbesparende løsninger, mens følelsen af det hjemmelavede måltid bibeholdes.*
- *Aftensmad, der af deltagere betegnes som en færdigret, bliver ikke i så høj grad som hjemmelavet eller delvist hjemmelavet mad beskrevet som god smag, frisk, sund eller velsmagende. Dette kunne tyde på et uforløst potentiale.*

Convenience-løsninger har på få år oplevet vækst

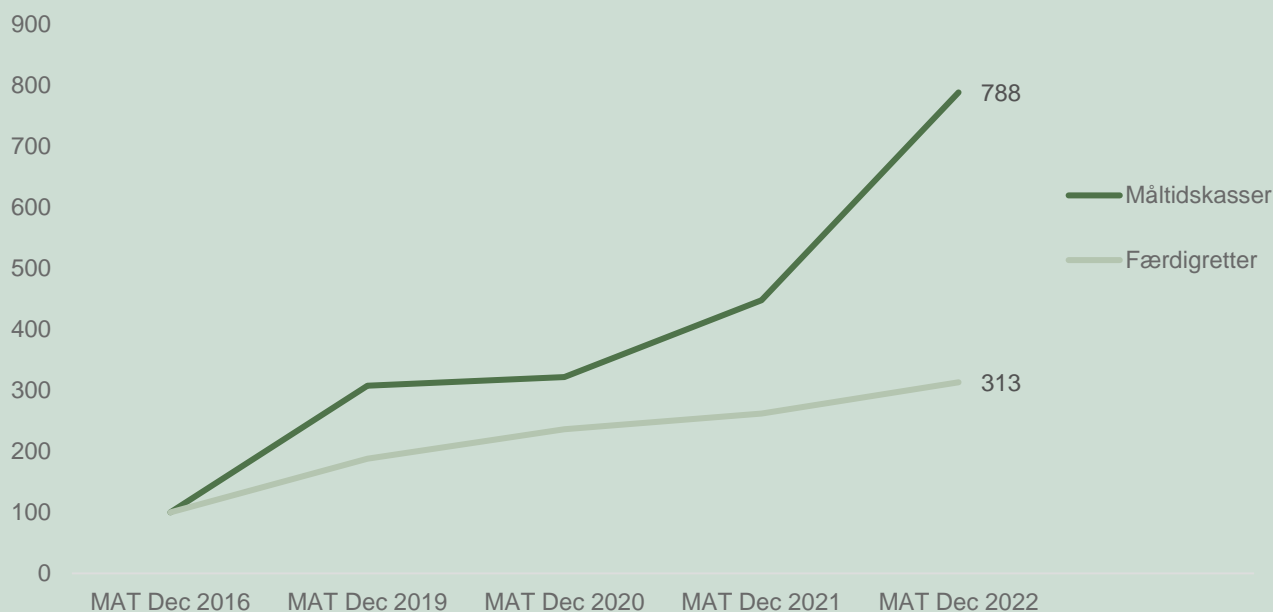
Gennem de seneste ti år har forskellige former for convenience-løsninger oplevet stigende popularitet, og er nu blevet en fast del af mange danskeres madkultur. Især de færdiglavede madkomponenter som for eksempel den snittede salat, den færdiglavede sovs og pizzadej har sneget sig ind i de danske køkkener og er blevet en legitim hjælp i dagligdagen, mens de på samme tid giver følelsen af et hjemmelavet måltid. Hjulpne løsninger gør livet lettere for forbrugerne og frigør tid til andre gøremål end indkøb eller madlavning.

I denne analyse ser vi nærmere på udviklingen og giver nogle bud på, hvorfor forskellige former for hjælpne løsninger er blevet så populære. Analysen er baseret på flere datakilder, bl.a. Landbrug & Fødevarers madtracker-undersøgelser gennemført af Voxmeter blandt danskere i aldersgruppen 18-80 år. Derudover bygger analysen på data fra GfK Consumer Scan, et husholdningspanel baseret på 3000 repræsentativt udvalgte husstande.

Ser vi først på data fra GfK, er både de hjælpne løsninger vækstet hen over de seneste år. De danske forbrugere har siden 2016 og frem til 2022 købt tre gange så mange færdigretter målt på værdi,

mens måltidskasserne har oplevet en næsten eksponentiel vækst. Færdigretter og måltidskasser er begge eksempler på løsninger, der kan spare forbrugeren for tid blot på forskellige måder. Mens færdigretter frigør tiden brugt på madlavning, er det lige modsat med måltidskasserne: Her skal man lave mad efter en opskrift, mens råvarerne er udvalgt til én og leveret til døren. Tiden, man sparer, er således den tid det tager at planlægge og købe ind.

Figur 1: Udvikling i værdi, DK total, Index, MAT Dec 2016=100

Kilde: GfK for Landbrug & Fødevarer, februar 2023.

Denne vækst i måltidskasser er alene en indikation på, hvor meget, de danske forbrugere har handlet produktet, og giver ikke et overblik over måltidskassernes indtjening.

Hvilke udfordringer løser helt eller delvist færdiglavede måltider?

Dykket der ned i årsagerne til at forbrugere køber helt eller delvist færdiglavede retter, er de mest fremtrædende grunde, at det 'klarere madlavningen de dage, hvor jeg ikke selv gider'. 35 pct. af respondenterne er enige i, at det at købe helt eller delvist færdiglavede måltider hjælper med at håndtere madlavningen på de dage, hvor lysten til at lave mad ikke er der.

Dernæst kommer, at det sparer min tid, så jeg bedre kan slappe af (23 pct.), efterfulgt af at det sparer min tid, så jeg kan lave andre praktiske ting i stedet (23 pct.). 'At spare tid' virker derfor til at være en væsentlig begrundelse, enten for at man så kan lave andre praktiske ting eller bruge tiden på noget, man har mere lyst til – fx samvær med familien.

Figur 2 Andre har sagt følgende om det at købe helt eller delvist færdiglavede retter – er der nogle af dem, som du er enig i? Helt / delvist færdiglavede mad... (Du kan vælge flere svar)

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=2000. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder, undtagen "Ingen" og "Ved ikke".

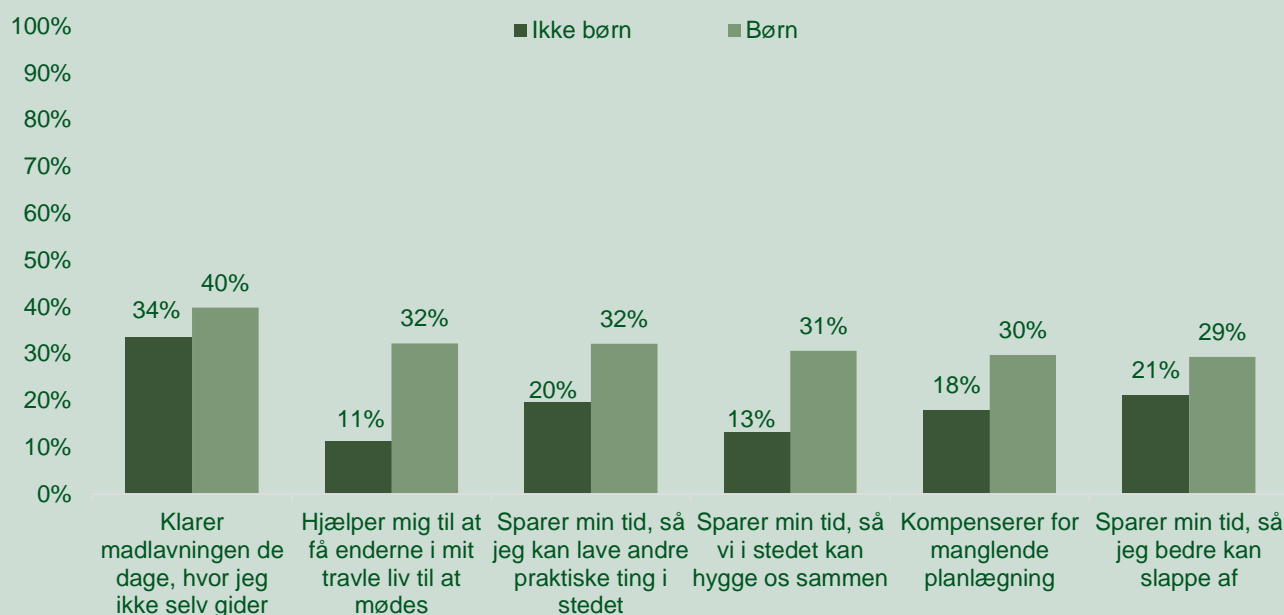
Der tegner sig her et billede af, at de helt eller delvist færdiglavede retter giver de danske forbrugere mulighed for at fokusere på andre ting, så som praktiske gøremål eller afslapning. Uanset om det er for at frigøre tid eller kompensere for manglende planlægning, er forskellige former for hjælpne løsninger blevet en pålidelig ressource til bekvemmelighed for mange.

Det helt eller delvist færdiglavede mad hjælper især de travle børnefamilier

Ser vi nærmere på forskellige begrundelser blandt husstande med og uden børn, giver børnefamilierne især udtryk for, at de helt eller delvist færdiglavede retter hjælper med at spare tid.

40 pct. af børnefamilier angiver, at helt eller delvist færdiglavede retter klarer madlavningen de dage, hvor de ikke selv gider stå i køkkenet. Dernæst hjælper disse måltider især børnefamilierne med at få enderne til at mødes i et travlt liv. Hvor det kun er en ud af ti husstande uden børn, der angiver dette som grund, er det næsten en tredjedel af børnefamilierne, der vælger dette som årsag til at vælge de helt eller delvise færdiglavede måltider.

Figur 3: Andre har sagt følgende om det at købe helt eller delvist færdiglavede retter – er der nogle af udsagnene, der gør sig gældende for dig? Du må gerne angive flere svar. Top 6 udsagn for børnefamilier vist

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=2000. Børn n=501, uden børn n=1499. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder, undtagen "Ingen" og "Ved ikke". Top-6 udsagn for børnefamilier sammenlignet med gennemsnittet.

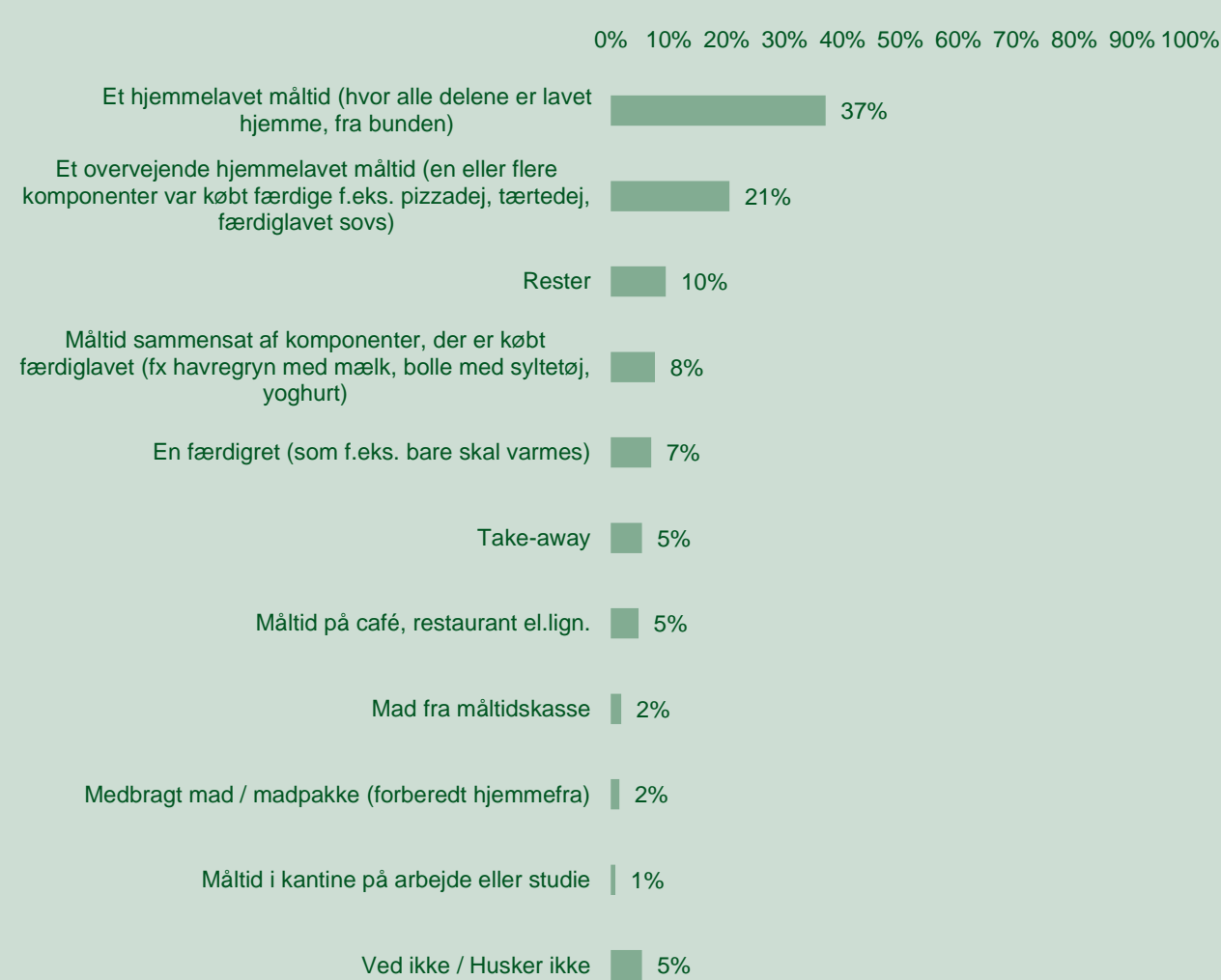
Yderligere en tredjedel af familier med børn angiver, at helt eller delvist færdiglavede mad frigør tid til at lave andre praktiske ting og tid til at hygge sig sammen. Derudover oplever 30 pct. af børnefamilier, at den helt eller delvist færdiglavede mad kan kompensere for manglende planlægning og 29 oplever, at det hjælper med at spare tid, så man bedre kan slappe af.

Samlet set viser undersøgelsen derfor, at køb af de helt eller delvist færdiglavede retter er en væsentlig hjælp blandt børnefamilier. Det hjælper dem i højere grad end familier uden børn med at håndtere travlhed, spare tid til både praktiske gøremål, samt afslapning og hygge.

Convenience-løsninger er blevet en del af mange forbrugeres aftensmad

Når danskerne beskriver gårsdagens aftensmad siger 37 pct., at måltidet var helt hjemmelavet med alle dele lavet fra bunden. Dernæst beskrives aftensmaden blandt 21 pct. som et overvejende hjemmelavet måltid med en eller flere færdiglavede komponenter, som fx en pizzadel eller sovs. Dernæst fik 10 pct. af danskerne rester.

Figur 4: Hvordan vil du beskrive din aftensmad i går? Du kan vælge flere svar

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023 base=2000. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder, undtagen "Ved ikke/husker ikke".

De 'klassiske' færdigretter, som bare skal varmes, står samlet for 7 pct. af de danske aftensmåltider, mens 5 pct. var take-away. Vi ser samtidig, at selvom måltidskasserne har set en høj vækst i løbet af de forgangne år, er det kun 2 pct. der angiver, at de spiste mad fra en måltidskasse dagen før. Det er således fortsat et mindre fænomen sammenlignet med aftensmad tilberedt af råvarer, man har købt selv.

Det er især børnefamilierne, der anvender måltidskomponenterne

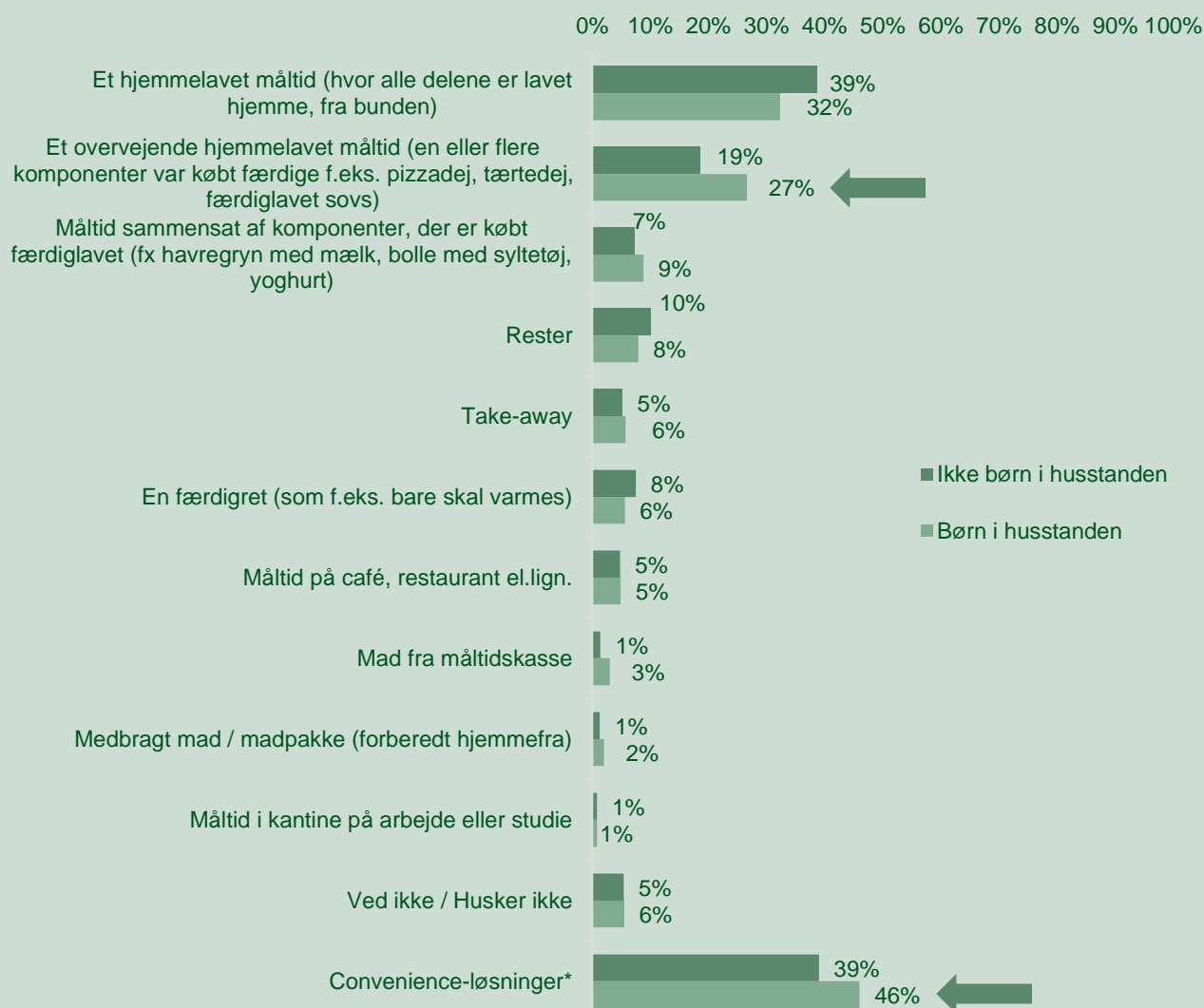
Ser vi nærmere på splittet mellem familier med børn og familier uden, så bruger familier med børn i højere grad de købte madkomponenter.

Der kan igen ses forskelle på adfærden mellem børnefamilier og familier uden børn. 39 pct. af familier uden børn fik et hjemmelavet måltid lavet helt fra bunden, mens det samme gjorde sig gældende for 32 pct. blandt børnefamilierne. Denne gruppe svarer til gengæld i højere grad, at der

indgik én eller flere færdiglavede komponenter i aftensmaden dagen før, hvor ca. en fjerdedel af aftensmåltiderne blandt familier med børn brugte måltidskomponenter.

Ser vi samlet på det, der kan betegnes som convenience-løsninger, herunder måltider der inkluderer færdiglavede komponenter, færdigretter, take-away og mad fra måltidskasser, så gælder det at hele 46 pct. af børnefamiliernes fik aftensmad med en grad af convenience. Dette gælder 39 pct. blandt familier uden børn i husstanden. De danske forbrugere har i høj grad taget hjælpne løsninger til sig i større eller mindre grad.

Figur 5: Spg. Hvordan vil du beskrive din aftensmad i går? Du må gerne angive flere svar.

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=2000, heraf husstande med børn n=501, og husstande uden børn n=1499. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder, undtagen "Ved ikke/husker ikke".

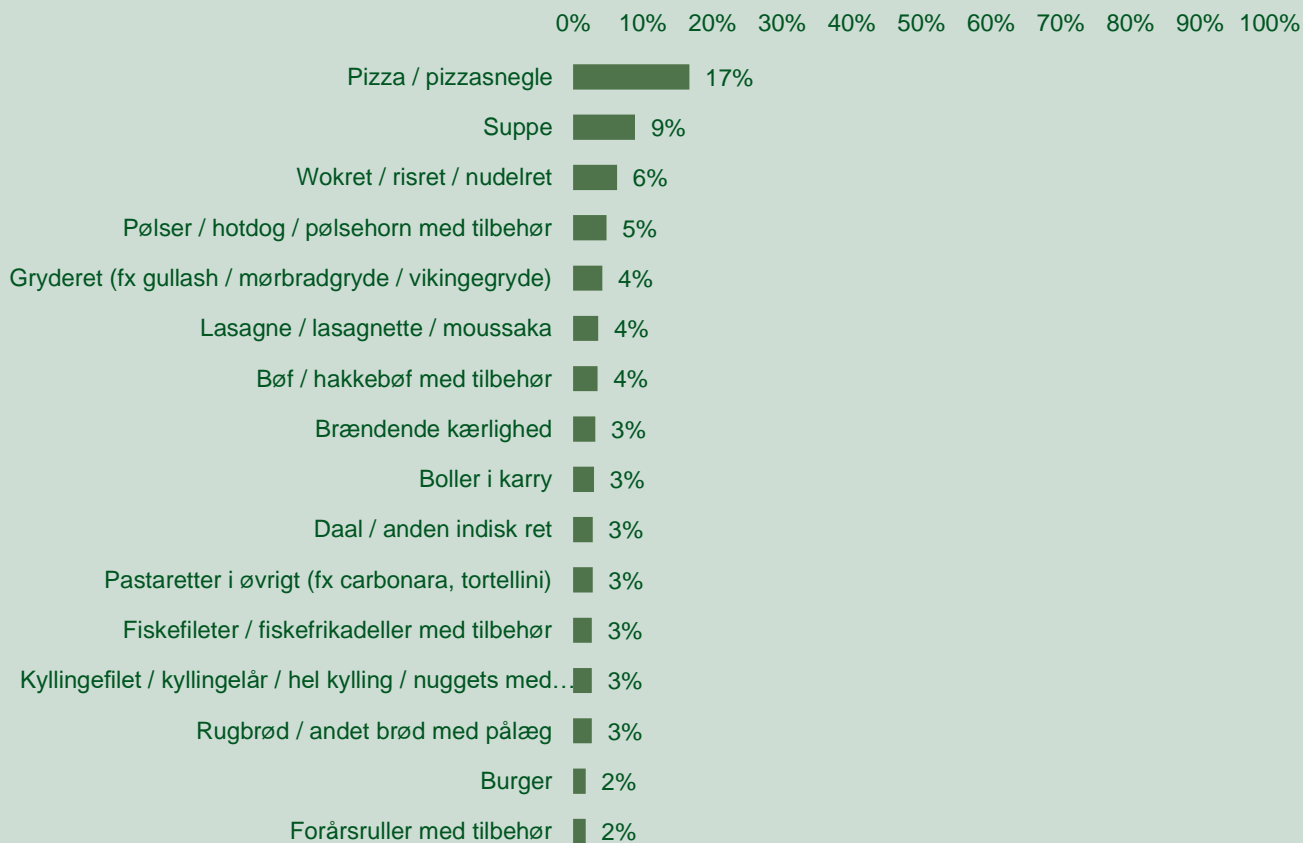
*Convenience-løsninger er en sammentælling af alle der har svaret en eller flere af svarmuligheder: et overvejende hjemmelavet måltid med færdiglavede komponenter, måltid sammensat af komponenter, take-away, færdigret samt mad fra måltidskasser. Har man svaret flere svarmuligheder tæller man kun en gang.

Pizza / pizzasnegle er en populær færdigret

Ser vi nærmere på de 7 pct. af danskerne, som fik en færdigret til aftensmad dagen før, svarer 17 pct., at de fik pizza eller pizzasnegle til aftensmad. Dernæst er der et større spring til nummer to på listen, som var suppe (9 pct.), efterfulgt af wokret (6 pct.), samt pølser/hotdog (5 pct.). Kigger vi længere nede på listen, kommer rugbrød/brød (3 pct.), samt burger (2 pct.)

Figur 6: Herunder vil du se forskellige retter, som man kan spise til aftensmad. Fik du en eller flere af disse til aftensmad i går? De retter, der blev spist som færdigretter til aftensmaden i går. Top-2% retter vist.

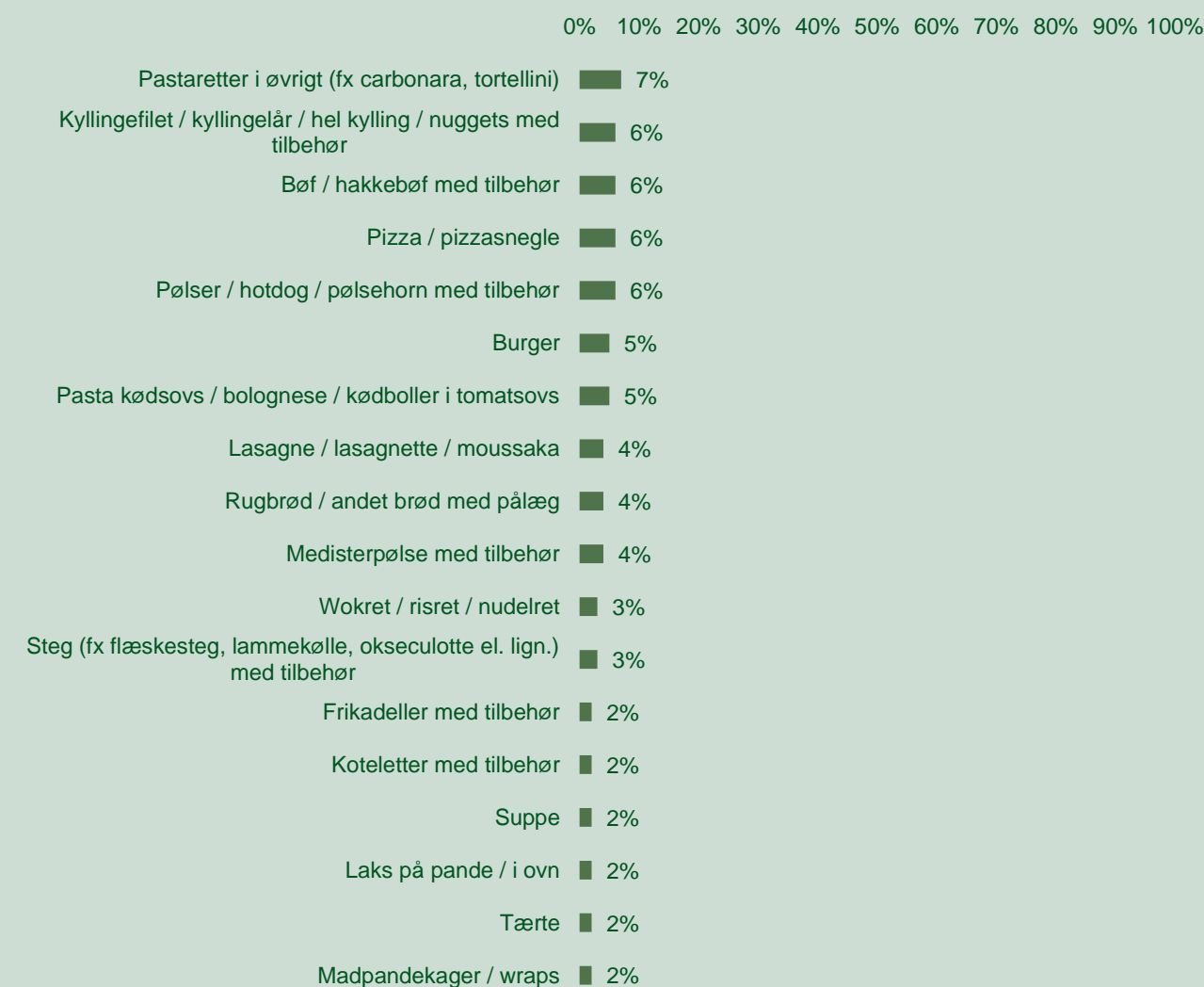
Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=140 (fik færdigret til aftensmad i går). Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmulighederne. Grafen viser svarmuligheder som 2 pct. eller flere har angivet af have spist dagen før.

Pastaretter hitter blandt måltider, hvor færdiglavede komponenter indgår

Kigger vi derefter på de 19 pct. måltider, som deltagerne har angivet som bestående af nogle færdiglavede komponenter, ser de anderledes ud end færdigretterne. Pizza er kommet ned på en fjerdeplads, mens den mest spiste ret er forskellige former for pasta (7 pct.), dernæst kommer retterne kylling (6 pct.), bøf (6 pct.), pizza (6 pct.) og pølser (6 pct.).

Figur 7: Spg: Herunder vil du se forskellige retter, som man kan spise til aftensmad. Fik du en eller flere af disse til aftensmad i går? Måltider, angivet som nogle, hvor der indgik færdiglavede komponenter. Top-2% retter vist.

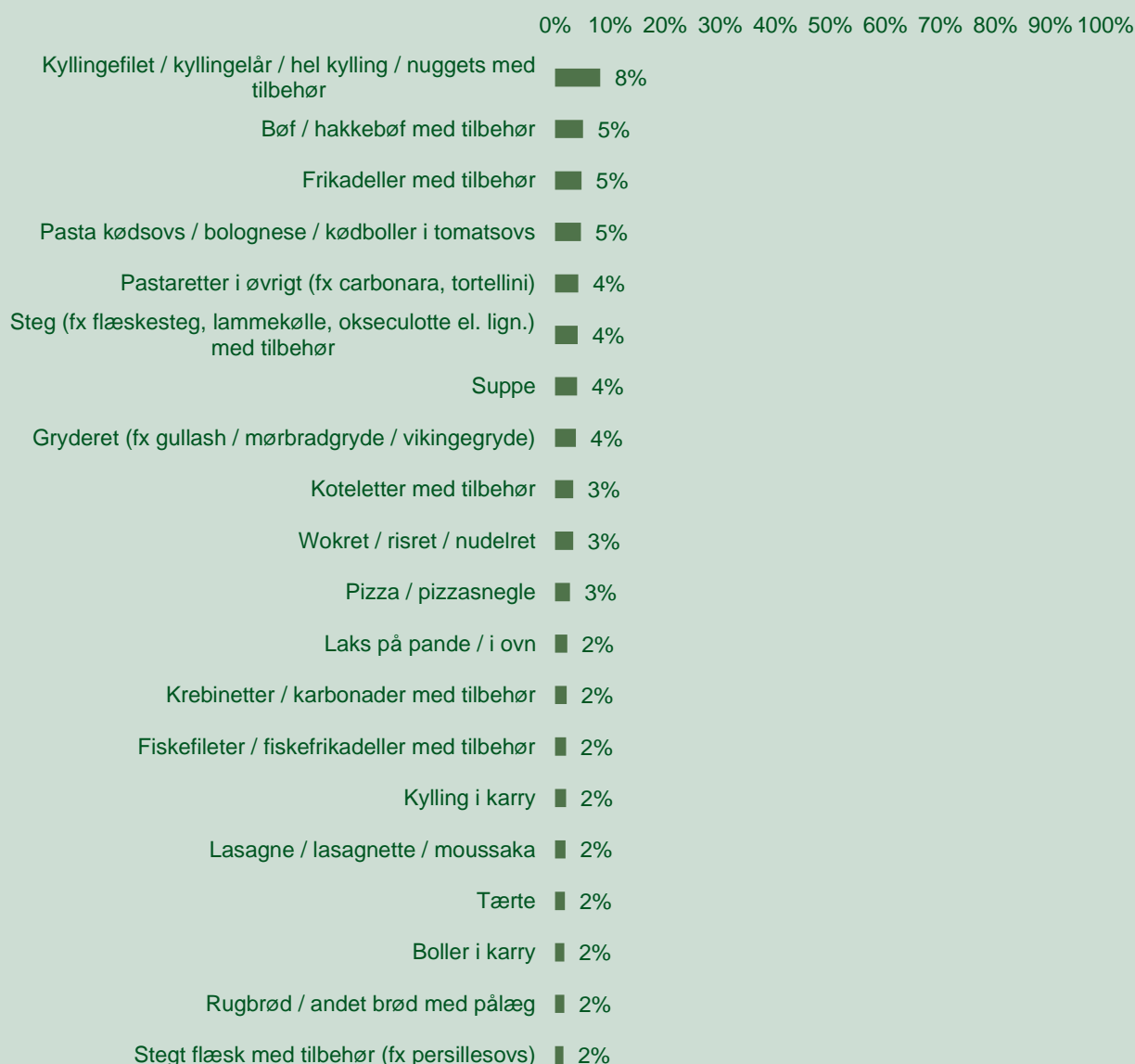

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=410 (deltagere, der har angivet at deres aftensmad var delvist hjemmelavet med én eller flere færdiglavede komponenter. Mulighed for flere svar med randomiseret rækkefølge på svarmuligheder. Grafen viser de svarmuligheder, som 2 pct. eller flere har angivet af have spist dagen før.

De mest spiste hjemmelavede måltider er kylling, bøf, frikadeller og pastaretter

Når det kommer til det hjemmelavede aftensmåltid, kommer kylling igen højt på listen. 8 pct. af danskerne angiver, at de har fået kylling til aftensmad, når vi kigger på det helt hjemmelavede måltid. Dernæst følger retter som bøf, klassiske frikadeller og dernæst pasta. Her har 5 pct. fået pasta med en form for kødsovs, og yderligere 4 pct. har fået en anden form for pastaret. Pasta hitter altså generelt hos danskerne, både når vi ser på det helt hjemmelavede måltid og på måltider med færdiglavede komponenter. Her må en hypotese dog være, at det for danskerne kan være svært at skelne mellem, hvornår et måltid er lavet med færdiglavede komponenter, og hvornår det er helt færdiglavet. For er pastaretten hjemmelavet, hvis hele sovsen er klaret fra bunden, men hældt over tortellini?

Figur 8: Spg: Herunder vil du se forskellige retter, som man kan spise til aftensmad. Fik du en eller flere af disse til aftensmad i går? Måltider angivet som Hjemmelavet måltid. Top-2% retter vist.

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=742, der har angivet, at deres aftensmad dagen før var "Et hjemmelavet måltid, hvor alle dele er lavet hjemme, fra bunden"

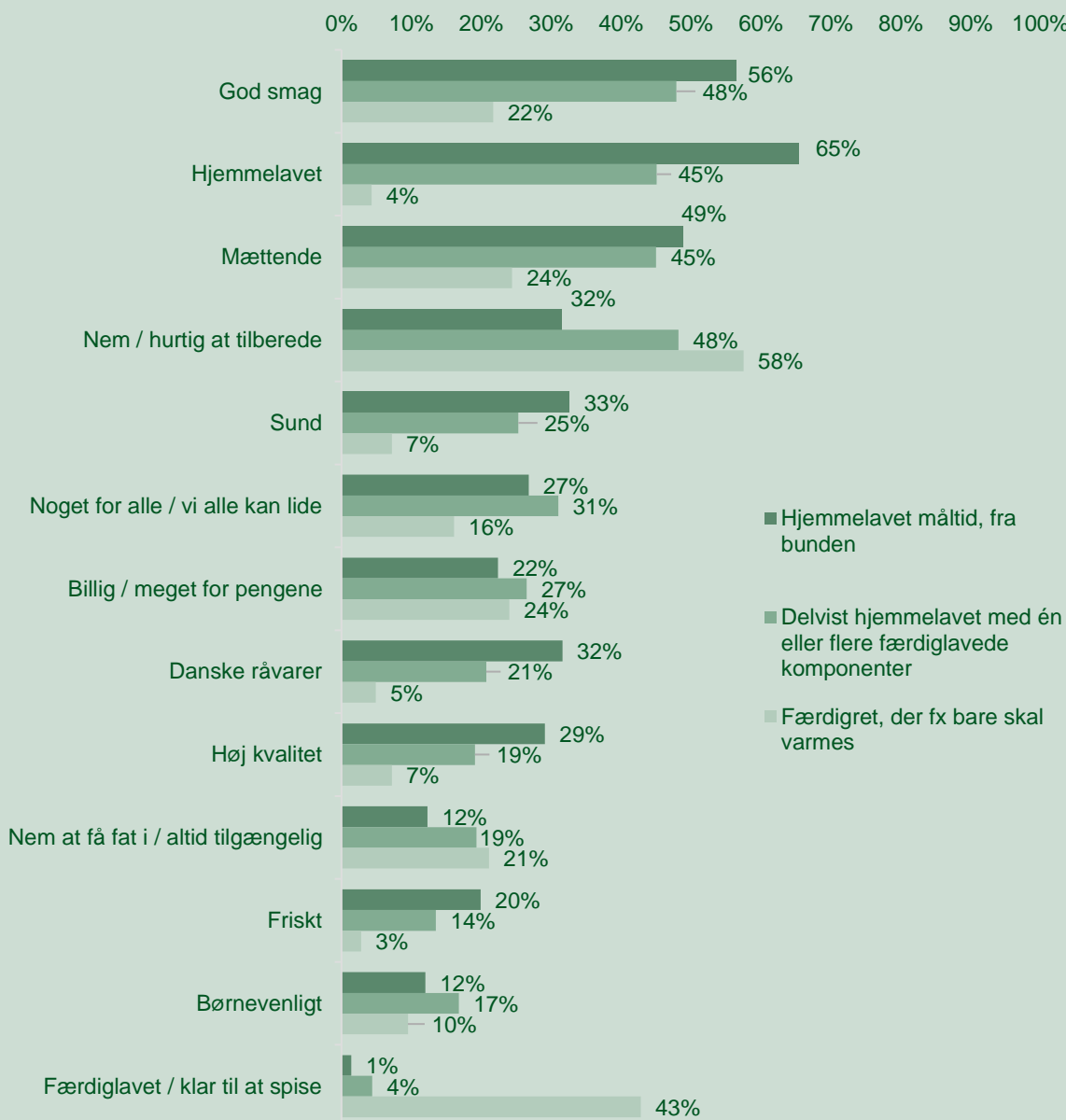
Måltider med færdiglavede komponenter beskrives ofte som hjemmelavede

Spændende er det så at kigge lidt mere ned i, hvordan danskerne vil beskrive deres aftensmad dagen før med beskrivende ord som fx mættende, god smag, nemt og hurtigt. Ser vi først på beskrivelsen af det hjemmelavede måltid, beskrives det ikke overraskende som hjemmelavet (65 pct.). Dernæst kommer, at det har en god smag (56 pct.), og at det er mættende (49 pct.)

Til sammenligning beskriver danskerne måltidet med én eller flere færdiglavede komponenter som med god smag (48 pct.), nemt og hurtigt at tilberede (48 pct.), og dernæst kommer hjemmelavet

interessant nok på en delt tredjeplads sammen med mættende (45 pct.). I store træk bliver disse to typer måltider således beskrevet på samme måde. Deltagernes besvarelser indikerer, at måltiderne med de færdiglavede komponenter i danskernes øjne er blevet en lødig løsning, som bibeholder følelsen af det hjemmelavede, men har den fordel, at det er nemt og hurtigt at tilberede.

Figur 9: Hvordan vil du beskrive din aftensmad i går? Du kan vælge flere svar. Top 13 udsagn fordelt ud på, om måltidet forinden er blevet betegnet som hjemmelavet, delvist hjemmelavet med færdiglavede komponenter eller som en færdigret:

Kilde: Voxmeter for Landbrug & Fødevarer februar/marts 2023 samt maj 2023, base=2000. Hjemmelavet n=742, komponenter n=410, færdigret n=140. Undersøgelsen er repræsentativ på køn, alder, region og uddannelse

Dykker vi ned i den sidste kategori, færdigretterne, kommer disse til gengæld til udtryk på en helt anden måde. Blandt forbrugere, der fik en færdigret dagen før, beskrives aftensmaden ikke overraskende som nemt og hurtigt at tilberede (58 pct.), at det var færdiglavet og klar til at spise (43 pct.). Det er samtidig 24 pct. der beskriver aftensmaden som billigt.

Færdigretter købes, da det er nemt og hurtigt, og sparer forbrugeren tiden brugt på madlavning, der så kan bruges på andre ting i stedet. Dog bliver der måske også samtidig gået på kompromis med andre ting. Aftensmad, der er blevet angivet som værende en færdigret, bliver nemlig ikke i lige så høj grad beskrevet som med god smag, af høj kvalitet, frisk eller sund. Overordnet set tyder noget derfor på, at færdigretterne ikke bliver anskuet med samme positive parametre som hjemmelavede eller delvist hjemmelavede måltider. Der kunne ligge et uforløst potentiale i at løfte færdigretterne op på et niveau, så de i højere grad bliver betragtet som sunde og velsmagende, noget som mange forbrugere efterspørger. Ved at løfte sundheden kan færdigretter potentielt blive betragtet som endnu mere lødigt og legitimt at anvende for de tidspressede danskere.

Om analysen

Analysen er baseret på flere datakilder, herunder to befolkningsundersøgelser gennemført af Voxmeter for Landbrug & Fødevarer blandt danskere i aldersgruppen 18-80 år. I alt har 2000 danskere deltaget i månederne februar og marts, samt i maj 2023. Begge undersøgelser er repræsentative på køn, alder, region og uddannelse.

Derudover bygger analysen på data fra GfK Consumer Scan, et husholdningspanel baseret på 3000 repræsentativt udvalgte husstande.

Billedet på forsiden er fra pexels.com fotograf: Monstera Production